

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudkyň Mgr. Lenky Havlíčkové a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobkyně: **R. Š.**, narozená X,
bytem X,
zastoupená advokátem Mgr. Marianem Francem,
sídlem Škroupova 796/10, 301 00 Plzeň,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 01 Ústí nad Labem,

za účasti osoby
zúčastněné

na řízení: **Ing. D. K.**, MSc,
bytem X,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2022, č. j. KUUK/179455/2022,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 6. 12. 2022, č. j. KUUK/179455/2022, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Litoměřice, stavebního úřadu (dále jen „stavební úřad“), ze dne 14. 9. 2022, č. j. MULTM/0066532/22/SÚ/RHe, jímž stavební úřad dle § 135 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) nařídil žalobkyni jakožto vlastníci odstranění stavby „*sklepní klenby u rodinného domu č. p. XA v obci X vystupující mimo půdorys RD na pozemek parc. č. XB v k. ú. X*“ (dále jen „stavba“) a též jí uložil povinnost nahradit náklady řízení stanovené paušální částkou ve výši 1 000 Kč. Žalobkyně se v žalobě domáhala také toho, aby soud žalovanému uložil povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobkyně namítla, že žalovaný rozhodoval formálně a s jejími odvolacími námitkami se vůbec nevyrovnal. Jejím hlavním odvolacím důvodem byla skutečnost, že podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) je nezbytné, aby bylo vydáno závazné stanovisko příslušného úřadu, tj. úřadu s rozšířenou působností. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že stavební úřad si byl vědom ochrany stavby, přesto na opatření závazného stanoviska rezignoval a pouze citoval obecné rozhodnutí nespecifikovaného orgánu státní památkové péče o řízeném stržení sklepní klenby, ze kterého podle žalobkyně nevyplývá, že by dotčené orgány souhlasily s definitivní likvidací stavby. Nastala tedy situace, kdy má být nenávratně zlikvidována část památkově chráněné stavby, aniž by se k tomu vyjádřil příslušný orgán státní památkové péče. Napadené rozhodnutí se tomuto problému vůbec nevěnovalo.
3. Dále žalobkyně namítla, že odůvodnění napadeného rozhodnutí postrádá to hlavní, čímž podle ní je logické a selské zamyšlení nad celkovou situací. U podzemní stavby sklepa se jedná o velmi malou stavbu, která není dlouhodobě užívána, a rozhodně nehrozí žádné ohrožení osob ani majetku. Pozemek nad stavbou je velice malý a i případné zřícení klenby, které je žalovaným předvídáno, nepovede k žádným škodám. Definice neodkladného úkonu tak byla podle žalobkyně zneužita, resp. použita žalovaným účelově.
4. Naopak je podle žalobkyně zřejmé a v řízení bylo prokazováno, že z geologického hlediska může dojít k akceleraci posunu svahu a dalším podstatně větším škodám. V současné době již žalobkyně disponuje posudky památkářů, které právě z tohoto důvodu likvidaci „sklepa“ doslova zakazují. Ostatně i samotné napadené rozhodnutí hovoří o „vývalu“. V tomto směru je podle žalobkyně až nepochopitelné, že žalovaný uvádí, že posun svahu je v kompetenci místní samosprávy. Právě hrozící urychlení sesuvu svahu a ohrožení celého domu by podle ní mělo vést žalovaného k tomu, aby v tomto směru řízení doplnil a zabýval se věcí v celém kontextu problému. Žalobkyně uzavřela, že poslední odstavec na straně 7 napadeného rozhodnutí pak v celém kontextu daného řízení nedává žádný smysl. Právě záchrana kulturní památky je totiž podle ní hlavním pilířem věci a napadené rozhodnutí část památky likviduje.

5. Žalobkyně se z výše uvedených důvodů domnívá, že žalovaný nehledal smysl a účel zákona, ale nepřipustně se řídil pouze textem právní normy.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí. V napadeném rozhodnutí je podle něj vypořádání odvolacích námitek věnována samostatná část odůvodnění. Námitku, podle které je dle zákona o státní památkové péči nezbytné, aby bylo vydáno závazné stanovisko příslušného orgánu, však žalobkyně v odvolání vůbec nevznesla.
7. Žalovaný dále upozornil na znění § 135 odst. 4 stavebního zákona a samotnou povahu výjimečného institutu nařízení neodkladného odstranění stavby, ze kterých plyne, že není možné požadovat projednání s dotčenými orgány a vyčkávat vydání jejich stanovisek. Ani dotčené orgány by totiž v zásadě nemohly nic změnit na zjištění stavebního úřadu, že předmětná stavba ohrožuje životy a zdraví, a tudíž je nezbytné ji bezodkladně odstranit. V projednávané věci je navíc orgán státní památkové péče se situací na místě seznámen. Součástí správního spisu je mimo jiné i rozhodnutí Městského úřadu Litoměřice ze dne 31. 8. 2022, č. j. MULTM/0059695/22ŠKAS/JSt, kterým tento správní orgán k žádosti žalobkyně podle § 12 odst. 1 zákona o státní památkové péči rozhodl o způsobu odstranění závady na kulturní památce. Tento správní orgán tak byl jednoznačně seznámen s nezbytností odstranění části památkově chráněného objektu a vyslovil s tím souhlas.
8. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně bagatelizuje míru možného ohrožení životů a zdraví a zároveň zcela opomíjí, že stavba ohrožuje nejen ji samotnou, ale i uživatele pozemku, který se nad stavbou nachází. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí výslovně vyjádřil i k otázce možného sesuvu svahu nad domem žalobkyně, přičemž žalobkyni vysvětlil rozsah kompetencí stavebního úřadu a co vlastně může být předmětem daného řízení.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

9. Ing. D. K., MSc, jako osoba zúčastněná na řízení a vlastník pozemků parc. č. XB a parc. č. XC v k. ú. X ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobkyně nesplnila podmínky, které jí ukládalo prvostupňové rozhodnutí včetně provedení bezpečnostního koridoru, neodstranila stavbu ani neprovedla nic, co by omezilo ohrožení zdraví a životů osob a zvířat stavbou. Pozemek nad stavbou je volně přístupný ze všech jeho pozemků v X, jejich rozloha převyšuje 3 000 m². Je tak velmi náročné zajistit, aby zejména děti a zvířata z těchto pozemků nad sklep nevstupovaly. Tyto pozemky jsou využívány jako sad, havarijní stav stavby však již několik let neumožňuje nad stavbou a v nejbližším okolí hospodařit. Dále odkázal na dokumentaci, ze které vyplývá, že prokazatelně došlo k pohybu osob uvnitř sklepa.
10. Problematika sesuvu svahu je řešena v podmínce č. 4 prvostupňového rozhodnutí, podle které má být odstranění stavby provedeno stavebním podnikatelem podle předem zpracovaného technologického postupu včetně statického posouzení. Ten mu měl být předložen k odsouhlasení, což se nestalo. Nejspíše tedy vůbec nebyl zpracován. Dále odkázal na sdělení stavebního úřadu ze dne 18. 7. 2022, č. j. MULTM/0052612/22/SÚ/RHe, podle kterého není na základě obdržených podkladů sesuv svahu na pozemcích parc. č. XD, XE a XB dostatečně prokázán. Negativní vliv na stav stavby č. p. XA včetně předmětné stavby sklepa podle osoby zúčastněné na řízení mohly mít i žalobkyní provedené nepovolené udržovací práce hydroizolace západní strany domu č. p. XA. Na zhoršení stavu sklepa má podle osoby zúčastněné na řízení vliv i to, že žalobkyně neprovedla jeho opravu, se kterou Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

stavební úřad vyslovil souhlas již v lednu 2019, a umožnila tak jeho další destrukci. Například podepření klenby již současný stav neumožňuje.

Další úkony a vyjádření žalobkyně

11. Dne 22. 3. 2023 žalobkyně bez jakéhokoli sdělení (a též vědomí svého právního zástupce) do soudního spisu založila zjevně nekompletní kopii dokumentu nazvaného Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Litoměřice, aktualizace 2016, C1 Rozbor udržitelného rozvoje území, jehož pořizovatelem měl být Městský úřad Litoměřice, úřad územního plánování.
12. Dne 16. 9. 2023 žalobkyně soudu předložila své vyjádření, ve kterém uvedla, že její dům č. p. XA na východní straně sousedí s pozemky parc. č. XD, XF, XE, XB a XC v majetku osoby zúčastněné na řízení. Stavební úřad osobě zúčastněné na řízení na tomto východním svahu povolil novostavbu rodinného domu, ačkoli je historicky známo, že tento svah je nestabilní a sesouvá se. Zároveň je známo, že východní svahy obecně v tomto regionu jsou s ohledem na geologický vývoj náchylnější k nestabilitě. V současné době jsou podle žalobkyně patrné dlouhodobé vlivy sesuvu svahu na dům č. p. XA, jež popsala.
13. Dále žalobkyně popsala, že v roce 2018 chtěla přistoupit k opravě sklepa. Výsledkem odborných zpráv či posudků, které se následně zpracovaly, však podle ní vždy bylo, že příčinou poškození stavby sklepa je sesuv svahu na pozemcích osoby zúčastněné na řízení, což podle ní úřady místní samosprávy i stavební úřad naprosto ignorovaly. Rozhodnutí stavebního úřadu žalobkyně vytýká, že v něm není uvedena ani zmínka o ohrožení života a majetku vlastníků domů v dotčeném svahu při možné akceleraci sesuvu svahu při provedení odbourání sklepa otevřeným výkopem, k čemuž připojila poznámku „Ing H., Ing R., Ing V.“. Žalovaný i stavební úřad podle ní naprosto ignorují vyjádření odborníků a nadále operují s tím, že sesuv svahu není prokázán. Neoslovili ani nekomunikují s odborníky na geologii a hydrogeologii. Rozhodnutí vnímá jako nepřiměřený nátlak na likvidaci svého majetku, ale i na vystavení své osoby obrovskému riziku při vykonání rozhodnutí.

Posouzení věci soudem

14. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobkyně soudu do dvou týdnů od doručení příslušné výzvy nesdělila svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byla ve výzvě výslovně poučena, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
15. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
16. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

17. Podle § 135 odst. 1 stavebního zákona platí, že stavební úřad nařídí vlastníku stavby neodkladné odstranění stavby a zabezpečí její odstranění, jsou-li ohroženy životy osob nebo zvířat tím, že stavba hrozí zřícením.
18. Podle § 135 odst. 4 stavebního zákona platí, že v případech uvedených v odstavcích 1 a 2 stavební úřad kontrolní prohlídkou stavby, na kterou přizve účastníky řízení, zjišťuje pouze její skutečný stav a rozhodne o nařízení neodkladného odstranění stavby, nutných zabezpečovacích prací, popřípadě vyklizení stavby. Odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek.
19. Podle § 135 odst. 5 stavebního zákona platí, že odstranění stavby, nutné zabezpečovací práce, popřípadě vyklizení stavby může stavební úřad nařídit i bez předchozího projednání s vlastníkem stavby.
20. Podle § 9 odst. 1 zákona o státní památkové péči je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Kulturní památku je povinen užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu. Je-li kulturní památka v společenském vlastnictví, je povinností organizace, která kulturní památku spravuje nebo ji užívá nebo ji má ve vlastnictví, a jejího nadřízeného orgánu vytvářet pro plnění uvedených povinností všechny potřebné předpoklady.
21. Podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči platí, že zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí (dále jen "obnova"), je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu.
22. Z povahy institutu nařízení neodkladného odstranění stavby i citovaného znění § 135 stavebního zákona vyplývá, že jde o mezní prostředek ochrany životů a zdraví osob nebo zvířat, který je třeba nařídit tehdy, kdy vzhledem ke stavebně technickému stavu stavby v zásadě již nic jiného nezbývá, neboť stavba hrozí zřícením. Stavební úřad přitom není oprávněn posoudit příčiny, které stály za poškozením stavby, ani která osoba poškození vyvolala. Stežejním a obligatorním důkazem v tomto řízení je kontrolní prohlídka stavby.
23. V této věci není mezi účastníky sporu o tom, že sklep u rodinného domu č. p. XA v obci X je jako součást stavby tohoto rodinného domu kulturní památkou.
24. Výkladem vztahu, resp. otázkou vzájemné součinnosti stavebního úřadu a orgánu státní památkové péče při vedení řízení o nařízení neodkladného odstranění stavby, která rovněž byla památkově chráněna, se ve svém Závěrečném stanovisku ze dne 19. 12. 2011, sp. zn. 3419/2011/VOP/MH, zabýval Veřejný ochránce práv. V tehdy projednávané věci týkající se nařízení neodkladného odstranění památkově chráněného objektu přitom vycházel z toho, že *„je-li dána zákonem o státní památkové péči povinnost vyžádat si závazné stanovisko orgánu státní památkové péče [...] k údržbě, opravě či rekonstrukci kulturní památky, tím spíše by měl být tento postup uplatněn v případě, kdy je uvažováno o demolici, resp. zničení památkově chráněné stavby“*. Stavební úřad si tak měl podle Veřejného ochránce práv v daném řízení před vydáním svého rozhodnutí minimálně opatřit vyjádření orgánu státní památkové péče, pro což byl v dané věci dán dostatečný časový prostor.
25. Soud po seznámení s obsahem správního spisu nemohl přisvědčit námitce žalobkyně, podle které se k nařízenému stržení sklepní klenby nevyjádřil příslušný orgán státní památkové

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

péče. Ten byl ve věci stavebním úřadem osloven a stavební úřad na jeho vyjádření vyčkal dokonce v prodloužené lhůtě, přičemž je zcela zřejmé, že orgán státní památkové péče se stržením sklepní klenby nejen souhlasil, ale dokonce sám počítal. I když v tomto směru nevydal závazné stanovisko, jehož vydání v dané situaci zákon o státní památkové péči výslovně ani nenařizuje (byť je zmíněný Veřejný ochránce práv dovozuje výkladem), žalobkyni ve svém opatření vydaném ještě před rozhodnutím stavebního úřadu dne 31. 8. 2022, č. j. MULTM/0059695/22/ŠKAS/JSt, sám nařídil řízené postupné stržení klenby sklepa. Žalobkyni toto opatření navíc muselo být známo, neboť bylo vydáno na její žádost; ostatně je zmiňuje její zástupce již v podaném odvolání. Soud proto uzavřel, že stavební úřad ve věci řádně postupoval v součinnosti s orgánem státní památkové péče, jehož názor respektoval. Nebylo přitom rozhodně pochybením, které by mohlo mít vliv na zákonnost vydaného rozhodnutí, že stanovisko orgánu státní památkové péče nebylo vyjádřeno ve formě závazného stanoviska.

26. Není pak pravdou ani to, že stavební úřad ve svém rozhodnutí pouze citoval obecné rozhodnutí nespecifikovaného orgánu státní památkové péče, ze kterého nevyplývalo, že dotčené orgány souhlasily s definitivní likvidací stavby. V posledním odstavci str. 5 a na str. 6 rozhodnutí stavebního úřadu je ze zmíněného rozhodnutí označeného datem, číslem jednacím a celým názvem příslušného orgánu státní památkové péče citována právě pasáž týkající se toho, že bude provedeno řízené postupné stržení klenby sklepa. Stavební úřad z uvedeného správně dovodil, že příslušný orgán státní památkové péče nemá námitek proti odstranění předmětné stavby, která je – jak soud zdůrazňuje – vymezena jako sklepní klenba, nikoli celý sklep, jak by se místy mohlo podávat z projednávané žaloby. Ačkoli žalobkyně takovouto námitku nevznesla v podaném odvolání, k témuž závěru došel v napadeném rozhodnutí i žalovaný.
27. Soud se neztotožnil ani s námitkou, podle které ani v případě zřícení klenby sklepa nehrozí žádné ohrožení osob ani majetku. Žalobkyně podle názoru soudu ve své argumentaci zcela bagatelizuje, že hrozící zřícení sklepní klenby, které nerozporuje, skutečně může ohrozit zdraví a životy osob nebo zvířat nacházejících se zejména na pozemku parc. č. XB, jež ani není ve vlastnictví žalobkyně. Rozměry sklepa (v prvostupňovém rozhodnutí uvedeno 10 x 6 m) a od toho odvislé sklepní klenby, jež hrozí propadem, pak soud v tomto ohledu nepovažuje za zanedbatelné.
28. Soud se konečně neztotožnil ani s námitkou žalobkyně, podle které je zřejmé a v řízení bylo prokázáno, že v důsledku nařízeného odstranění sklepní klenby může dojít k akceleraci posunu svahu a dalším podstatně větším škodám. Správní orgány se ve svých rozhodnutích možnou akcelerací posunu svahu v důsledku nařízeného odstranění sklepní klenby nezabývaly a žádné závěry v tomto směru neučinily. Žalobkyně ani neuvedla, z čeho by takováto skutečnost měla být zřejmá a kterými konkrétními důkazy založenými ve spise podle ní byla prokázána. Stavební úřad ve svém rozhodnutí pouze shrnul, že při kontrolní prohlídce stavby dne 23. 7. 2021 na domě č. p. XA byly zjištěny trhliny ve zdech a že sesuv svahu na pozemcích parc. č. XD, XE a XB nebyl prokázán. S žalobkyní bylo domluveno, že zajistí statické posouzení, které mělo určit příčiny těchto poruch rodinného domu. To žalobkyně nepředložila, na kontrolní prohlídku stavby dne 22. 4. 2022 proto žalovaný přizval autorizovaného inženýra pro statiku a dynamiku staveb Ing. Otakara Starého, který následně zpracoval statické posouzení. Statické posouzení objednané žalobkyní a následně postoupené stavebnímu úřadu v té době zpracoval i doc. Ing. Luboš Podolka, autorizovaný inženýr pro mosty a inženýrské konstrukce. Stavební úřad z těchto posouzení čerpal a uzavřel, že oba konstatují havarijní stav sklepní klenby a počítají s jejím stržením. Otázkou

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

vlivu odstranění sklepní klenby na akceleraci posunu svahu se však stejně jako později žalovaný nezabýval a ohledně této otázky z předložených statických posouzení ani jeden správní orgán ničeho nedovozuje. V závěru svého rozhodnutí k námitce toho, že sklep byl poškozen sesuvem v důsledku povolení stavby rodinného domu č. p. XG na parc. č. st. XH na nevhodném jílovitém podloží znásobeným povoleným vsakováním dešťových vod do tohoto podloží, stavební úřad uvedl, že předmětem tohoto řízení není řešení otázek sesuvu svahu, ba dokonce sesuvu svahu způsobeného výstavbou rodinného domu č. p. XG.

29. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že „*stavebnímu úřadu jsou příčiny sesuvu včetně nezbytnosti prokázání existence svahového ploužení v západním svahu za rodinným domem č.p. XA prostřednictvím hydrogeologických vrtů, stejně tak jako skutečnost, že do doby vyhodnocení hydrogeologických poměrů, lze k ochraně nemovitosti č.p. XA (resp. nemovitostí v obci X) přijmout pouze prozatímní řešení, známy z porízených znaleckých posudků. Vydáním napadeného rozhodnutí tato fakta nepopírá, pouze plní svou zákonem danou povinnost zajistit plnění veřejného zájmu, aby stavba neohrožovala život a zdraví osob nebo zvířat (ust. § 132 odst. 3 písm. c) stavebního zákona). Dle téhož právního ustanovení je jedním z veřejných zájmů též požadavek, aby stavba neohrožovala zájmy státní památkové péče. V daném případě však, bohužel, došlo ke střetu dvou různých zákonem chráněných veřejných zájmů, z nichž ochrana života má prioritu. Posudek Ing. Otakara Starého, stejně jako posudek Dr. Ing. Luboše Podolky, uvažuje po provedení řízeného stržení stropní klenby s využitím kamenného materiálu pro její následnou obnovu.*“ Ani žalovaný se tedy nezabýval přímo otázkou vlivu odstranění sklepní klenby na akceleraci posunu svahu.
30. Soud shledal námitku žalobkyně velmi obecnou a s ohledem na uvedené nepřiléhavou. Pro úplnost dodává, že žalovaný v napadeném rozhodnutí hovoří o „vývalu“ pouze když shrnuje zjištění plynoucí ze statického posouzení provedeného Ing. Starým, podle kterého „*sklepní kamenná klenba ze strany ve směru proti svahu zdeformovaná v řádech dm, přičemž deformace již změnila i původně konkávní tvar stropu v konvexní. Současně se v prostoru sklepa nachází kužel zeminy, jehož původ může pocházet z vývalu zeminy porušenou čelní stěnou. S ohledem na zjevný havarijní stav klenby a zemním tlakem porušené sklepní stěny dospěl statik k závěru, že kolaps sklepních konstrukcí může nastat kdykoliv a je proto vyloženo životu nebezpečné vstupovat do prostoru sklepa a nebezpečné pohybovat se po terénu v blízkosti sklepního prostoru*“. Z takovéto zmínky o vývalu podle názoru soudu nelze bez dalšího dovozovat cokoli ohledně možné akcelerace posunu svahu v důsledku nařízeného odstranění sklepní klenby.
31. V projednávané věci tedy soud dospěl k závěru, že byl zjištěn havarijní stav sklepní klenby, která hrozila zřícením, a tím ohrožovala životy osob nebo zvířat. Naplněny tudíž byly podmínky pro nařízení neodkladného odstranění stavby – stropní klenby dle § 135 odst. 1 stavebního řádu. Příčina havarijního stavu sklepní klenby, jejíhož posouzení se žalobkyně opakovaně dovolává a v tomto směru bez větší adresnosti odkazuje na množství listin, přitom je z pohledu § 135 stavebního zákona nerozhodná. V samotném správním řízení přitom nebylo prokázáno a žalobkyně v tomto směru na žádnou konkrétní listinu a z ní plynoucí závěr ani nepoukázala, že by v důsledku nařízeného odstranění sklepní klenby (nikoli likvidace celého sklepu, jak se opakovaně podává z žaloby), která se podle učiněných zjištění zřejmě může sama zřítit prakticky kdykoli, mohlo dojít k akceleraci posunu svahu, a tím ke vzniku podstatně větších škod, které nadto žalobkyně ve vztahu k reálné hrozbě poškození tak zásadních hodnot jako je život a zdraví ani blíže nespecifikovala. Až ve svém vyjádření ze dne 16. 9. 2023 (tedy ani ne spolu s žalobou, ačkoli listiny v té době již existovaly) žalobkyně bez bližší specifikace odkázala na a předložila listiny autorů Ing. H.,

Ing. R. a Ing. V. z prosince 2022 a ledna 2023, ze kterých má podle ní vyplývat riziko akcelerace svahu při „odbourání sklepa otevřeným výkopem“.

32. K tomu soud znovu opakuje, že předmětem řízení není nařízení neodkladného odstranění celého sklepa, ale pouze sklepní klenby, u které bezesporu hrozí její samovolné zřícení. Možná je nadto její následná obnova. Dále soud konstatuje, že věc posuzoval podle právního a skutkového stavu v době vydání rozhodnutí, přičemž žádná z těchto listin správním orgánům předložena nebyla a s ohledem na dobu jejich vzniku až po vydání napadeného rozhodnutí ani být nemohla. Vzhledem k tomu, že všechny předložené listiny byly vyhotoveny na žádost žalobkyně, lze zároveň konstatovat, že žalobkyni nic nebránilo v tom, aby si důkazy ke svému tvrzení o tom, že by v důsledku nařízeného odstranění sklepní klenby mohlo dojít k akceleraci posunu svahu a dalším podstatně větším škodám, opatřila, namítala je a předložila je již v řízení před správními orgány. Mohla by tak oponovat závěrům, které ze shromážděných podkladů učinily ony a které podle nich svědčily o hrozbě pro zdraví a život osob nebo zvířat a zároveň nenasvědčovaly riziku akcelerace posunu svahu v důsledku odstranění klenby stropu, což však žalobkyně neučinila.
33. K povšechnému odkazu na listiny autorů Ing. H., Ing. R. a Ing. V. z prosince 2022 a ledna 2023 a vůbec k celé formulaci žaloby i následného vyjádření přímo žalobkyně soud poukazuje také na to, že „*míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod, byť i vyhovující, obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta*“ (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS).
34. V kontextu nepřiléhavosti námítky žalobkyně a s ohledem na závěry správních orgánů, které riziko možné akcelerace posunu svahu v důsledku nařízeného odstranění sklepní klenby neshledaly, soud konečně nepovažuje za problematický poukaz na to, že posun svahu je v kompetenci místní samosprávy. S ohledem na opakovaný poukaz žalovaného na následnou obnovu klenby sklepa předpokládanou již dříve orgánem státní památkové péče a nyní i Ing. Starým a doc. Podolkou se soudu nejeví nijak problematickým ani poslední odstavec na str. 7 napadeného rozhodnutí, ve kterém žalovaný deklaruje nutnost „*přijmout alespoň zásadní stavebně technická opatření vedoucí k záchraně kulturní památky*“.
35. Správní orgány proto za této situace postupovaly v souladu se zákonem, pokud při splnění podmínek pro nařízení neodkladného odstranění stavby – stopní klenby dle § 135 odst. 1 stavebního řádu jednaly v zájmu prokazatelně ohroženého zdraví a života osob nebo zvířat.
36. Soud proto žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů vyhodnotil jako nedůvodnou a podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.
37. Současně soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
38. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, a v předmětném řízení nebyla soudem osobě zúčastněné na řízení uložena žádná povinnost.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 12. prosince 2023

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu